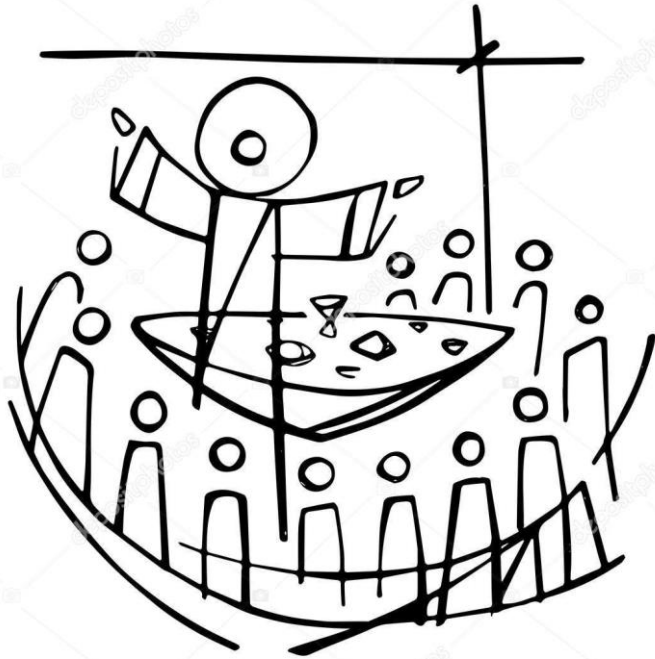


## WITTE DONDERDAG



**Goede Herderkerk 1 april 2021**

voorganger: ds. Gerrit Ruitkamp  
ouderling: Jan Korevaar  
diakenen: Fenny Meijer en Jacqueline ten Katen

## **Over de Witte Donderdag**

*Wit is de kleur van de feesten van de kerk. De Witte Donderdag is dan ook de feestelijke inzet van de "drie dagen van Pasen". De naam van deze dag gaat terug op het gebruik die dag het kruis te bedekken met een witte doek.*

*De viering van de Maaltijd van de Heer is dus het begin van de Paasviering. Het is dan ook een misverstand deze viering te zien als "herinnering aan de dood van Jezus", want ze wordt wit gekleurd (de kleur van de hoop) door de herinnering aan de uittocht uit Egypte.*

*De maaltijd die Jezus houdt met zijn leerlingen vindt plaats vóór de overlevering en staat daarom voor ons al in het perspectief van de bevrijding, van Pasen.*

*Deze viering herinnert ons, gemeente uit de volken, aan de joodse wortels van ons geloof. Want deze 'Zoon van Israël' vierde het Pascha met zijn leerlingen in het volle besef dat de weg die Hij ging wel tot lijden en sterven moest leiden, maar ook in het vertrouwen dat niet lijden en dood het laatste woord zouden hebben, maar Gods liefde.*

.....

## DE DIENST VAN DE VOORBEREIDING

### orgelspel

welkom, mededelingen en Paaskaars (waarna wij gaan staan)

de psalm: Psalm 67a: 'Heel de aarde jubelt en juicht'. (MHZ I 1 1)

*Refrein:*

Heel de aarde jubelt en juicht voor de Heer,  
halleluja, halleluja!

1. Ja, heel de aarde moet God wel prijzen,  
loven zijn machtig beleid,  
omdat Hij steeds op wonderse wijze  
alles bestuurt in gerechtigheid.

*Refrein*

2. Ja, God is goed, schenkt ons zijn zegen;  
toont ons zijn aanschijn van licht,  
Hij gaat ons voor op alle wegen,  
heeft uit de zonde ons opgericht.

*Refrein*

3. Hij is de God die ons verblijdde,  
die onze nood heeft verstaan;  
die ons een hemels paasmaal bereidde  
en zonder vrees door de wereld laat gaan.

*Refrein*

4. Laat alle volken uw almacht vrezen,  
aller lof zij U gewijd,  
laat Heer, uw naam bezongen wezen,  
in aller eeuwen eeuwigheid.

*Refrein*

### de bemoediging

v. Onze hulp komt van JHWH,

**a. die hemel en aarde gemaakt heeft.**

v. Wie woont in de hoede van de allerhoogste God

**a. overnacht in de schaduw van de Machtige.**

v. Bij nacht en ontij heb je niets te vrezen,

**a. Hij is ons schild en tegenweer.** (Psalm 91)

### wij worden stil

### het drempelgebed

v. Wees ons genadig, God, wees ons nabij!

Laat ook ons niet ontbreken

**a. op het feest dat Gij ons bereidt.**

v. Verzamel ons bij de uittocht van Jezus Messias,

doe ons proeven van uw toekomst,

**a. en bekleed ons met het witte licht van uw liefde. Amen.**

*(wij gaan zitten)*

zingen: psalm 23c:1,2,3,4. 'Mijn God, mijn herder zorgt voor mij' (MHZ I 1 2)

1. Mijn God, mijn herder, zorgt voor mij,  
wijst mij een groene streek;  
daar rust ik aan een stille stroom –  
en niets dat mij ontbreekt!

2. Hij geeft mijn ziel weer nieuwe kracht,  
doet mij zijn wegen gaan,  
de paden van gerechtigheid  
ter ere van zijn Naam.

3. Al moet ik door het doodsravijn,  
U gaat steeds aan mijn zij.  
Ik vrees geen kwaad, uw herdersstaf  
geeft steun en veiligheid.

4. Terwijl de vijand toe moet zien,  
maakt U mijn tafel klaar.  
U vult mijn beker, zalft mijn hoofd,  
en redt mij in gevaar.

kyriegebed en gloria: 299j 'Om de mensen en de dieren' (MHZ III 1 32)

1. Om de mensen en de dieren, om de honger en de dood,  
om de kleinen en de groten, al uw schepselen in nood,

2. om een wereld zonder toekomst, om de macht die ons kleineert,  
roepen wij voor alle volken:  
Kyrieleis, ontferm U, Heer!

3. Eer zij de God van de hemel, zijn Naam richt de geschiedenis.  
Eer aan de koning der volken:  
Gloria in excelsis!

4. Vrede bij mensen op aarde, waar zijn toekomst al begonnen is.  
Vrede bij kleinen en groten:  
Gloria in excelsis!

## DE DIENST VAN DE SCHRIFTEN

### de groet

- v. JHWH zij met u!  
**a. Ook met u zij de Heer!**

### het gebed voor de Witte Donderdag

#### de lezing uit de Tora: Exodus 12:1-20 (door lector)

<sup>1</sup>De HEER zei tegen Mozes en Aäron, nog in Egypte: <sup>2</sup>'Voortaan moet deze maand bij jullie de eerste maand van het jaar zijn.

<sup>3</sup>Zeg tegen de hele gemeenschap van Israël: "Op de tiende van deze maand moet elke familie een lam of een bokje uitkiezen, elk gezin één. <sup>4</sup>Gezinnen die te klein zijn om een heel dier te eten, nemen er samen met hun naaste burens een, rekening houdend met het aantal personen en met wat ieder nodig heeft. <sup>5</sup>Het mag het jong van een schaap zijn of het jong van een geit, als het maar een mannelijk dier van één jaar oud is zonder enig gebrek. <sup>6</sup>Houd dat apart tot de veertiende van deze maand; die dag moet de voltallige gemeenschap van Israël de dieren in de avondschemer slachten. <sup>7</sup>Het bloed moeten jullie bij elk huis waarin een dier gegeten wordt, aan de beide deurposten en aan de bovendeur strijken. <sup>8</sup>Rooster het vlees en eet het nog diezelfde nacht, met ongedesemd brood en bittere kruiden. <sup>9</sup>Het dier mag niet halfgeaar of gekookt worden gegeten, maar uitsluitend geroosterd, en in zijn geheel: met kop, poten en ingewanden.

<sup>10</sup>Zorg dat er de volgende morgen niets meer van over is. Mocht er toch iets overblijven, dan moet je dat verbranden. <sup>11</sup>Zo moeten jullie het eten: met je gordel om, je sandalen aan en je staf in de hand, in grote haast. Dit is een maaltijd ter ere van de HEER, het pesachmaal. <sup>12</sup>Ik zal die nacht rondgaan door Egypte, en ik zal daar alle eerstgeborenen doden, zowel van de mensen als van het vee, en ik zal alle Egyptische goden van hun voetstuk stoten, want ik ben de HEER. <sup>13</sup>Maar jullie zal ik voorbijgaan: aan het bloed zal ik jullie huizen herkennen, en door dat merkteken zal de dodelijke plaag waarmee ik Egypte straf, jullie niet treffen.

<sup>14</sup>Die dag moet voortaan een gedenkdag zijn, die je moet vieren als een feest ter ere van de HEER. Dit voorschrift blijft voor altijd van kracht, alle komende generaties moeten die dag vieren. <sup>15</sup>Eet dan zeven dagen lang ongedesemd brood, en verwijder meteen op de eerste dag alle zuurdesem uit jullie huizen; wie op een van die zeven dagen iets eet dat zuurdesem bevat, moet uit de gemeenschap van Israël gestoten worden. <sup>16</sup>De eerste en zevende dag zijn heilige dagen die jullie samen moeten vieren. Die beide dagen mag er geen

enkele bezigheid verricht worden, jullie mogen alleen het voedsel bereiden dat ieder nodig heeft.

<sup>17</sup>Dit voorschrift blijft voor altijd van kracht. Generatie na generatie moeten jullie het feest van het Ongedesemde brood vieren, omdat ik jullie die dag, in groepen geordend, uit Egypte heb geleid. <sup>18</sup>Van de avond van de veertiende dag van de eerste maand tot de avond van de eenentwintigste dag van die maand moeten jullie ongedesemd brood eten. <sup>19</sup>Gedurende die zeven dagen mag er geen zuurdesem in jullie huizen te vinden zijn; iedereen die iets eet dat zuurdesem bevat, moet uit de gemeenschap van Israël gestoten worden, of het nu een vreemdeling is of een geboren Israëliet. <sup>20</sup>Eet niets dat met zuurdesem bereid is; eet uitsluitend ongedesemd brood, waar jullie ook wonen."

**zingen:** 832 'Geroepen om op weg te gaan' (MHZ III 1 4)

Geroepen om op weg te gaan,  
om op te staan, te reizen  
naar het land dat God zal wijzen.

#### de lezing uit de Evangelien: Marcus 14:12-25

<sup>12</sup>Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood, wanneer het pesachlam wordt geslacht, zeiden zijn leerlingen tegen hem: 'Waar wilt u dat wij voorbereidingen gaan treffen zodat u het pesachmaal kunt eten?'

<sup>13</sup>Hij stuurde twee van zijn leerlingen op pad en zei tegen hen: 'Ga naar de stad. Daar zal een man die een kruik water draagt jullie tegemoet komen; volg hem, <sup>14</sup>en wanneer hij ergens binnegaat, moeten jullie tegen de heer des huizes zeggen: "De meester vraagt: 'Waar is het gastenvertrek waar ik met mijn leerlingen het pesachmaal kan eten?'" <sup>15</sup>Hij zal jullie een grote bovenzaal wijzen, die al is ingericht en waar alles gereedstaat; maak daar het pesachmaal voor ons klaar.'

<sup>16</sup>De leerlingen vertrokken naar de stad, en alles gebeurde zoals hij gezegd had, en ze bereidden het pesachmaal. <sup>17</sup>

Toen de avond was gevallen, kwam hij met de twaalf. <sup>18</sup>Terwijl ze aanlagen voor de maaltijd, zei Jezus: 'Ik verzeker jullie: een van jullie, die met mij eet, zal mij uitleveren.' <sup>19</sup>Ze werden bedroefd en vroegen een voor een aan hem: 'Ik ben het toch niet?' <sup>20</sup>Maar hij zei tegen hen: 'Het is een van jullie twaalf, die met mij uit dezelfde kom eet. <sup>21</sup>Want de Mensenzoon zal heengaan zoals over hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.'

<sup>22</sup>Terwijl ze aten, nam hij een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.' <sup>23</sup>

En hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker, en allen dronken eruit. <sup>24</sup>Hij zei tegen hen: 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt. <sup>25</sup>Ik verzeker jullie: ik zal niet meer van de vrucht

van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van God.'

**zingen:** 567 'Hij onthaalde ons aan tafel' (MHZ I 1 14)

1. Hij onthaalde ons aan tafel lam van Pasen
2. hief zijn handen, sprak de zegen voor dit eten.
3. Niet alleen zijn vrienden kregen deze zegen
4. hij omarmt ook ons, bedient ons in zijn liefde
5. en omvat in dit gebaar de hele aarde.
6. Hij dronk wij om onze pijn, om onze vreugde,
7. voor de Grieken en de Joden: brood gebroken.

## DE DIENST VAN HET DELEN

**de in zaming van de gaven** (zie toelichting)

**de Tafel wordt gereed gemaakt**

**de gebeden**

**de nodiging**

**Lied van opgang:** 385 'De tafel van samen' (MHZ III 1 39)

1. De tafel van samen, de tafel is gedekt, wij mogen komen eten en niemand word vergeten, de tafel van samen de tafel is gedekt. 't Geheim van het leven wordt zo maar verstrekt.
2. Wij delen, wij delen gewoon het dagelijks brood. Dit brood houdt ons in leven, door God is het gegeven. Wij delen, wij delen gewoon het dagelijks brood en denken aan Jezus, zijn lijden, zijn dood.
3. De tafel van samen, de tafel van het goed, daar wordt de wijn geschonken en mondjesmaat gedronken. De tafel van samen, de tafel van het goed, daar vinden wij vrede, in overvloed.

4. Wij vieren de maaltijd, wij vieren samen feest. Hier durven wij te dromen dat alles goed zal komen. Wij vieren de maaltijd, wij vieren samen feest in naam van de Vader, de Zoon en de Geest.

**de vredegroet:**

'De vrede van Christus met jou!'

**het Tafelgebed**

- v. De Heer wil bij ons zijn,
  - a. De Heer wil ons bewaren.**
- v. Heft uw harten op tot God,
  - a. wij zijn met ons hart bij de Heer.**
- v. Laten wij God danken.
  - a. Hem alleen komt onze dank toe.**
- v. U komt onze dank toe, Eeuwige, om de genezing van ons leven, om de liefde ons aangedaan, om de morgen ons toegesproken. Zo vaak zijt Gij voor mensen geweest: een licht, een vuur, een spoor. En wanneer wij U ontbreken en uw Naam onder ons is zoekgeraakt, dan zijt Gij daar weer: als een lied, dat niet verstomt, als een Woord, dat beklijft. En daarom loven wij U en zingen wij u toe:

**Heilig, heilig, heilig, hemelhoog verheven  
boven de mensen: de Naam van onze Heer!  
Heilig, heilig, heilig, Schepper van de wereld,  
wij hier beneden zingen U ter eer!**

- v. Ja, gezegend zijt Gij ook om Jezus, uw lieve Zoon, die de uittocht vierde met zijn leerlingen, die zijn eigen uittocht heeft volbracht en de weg van zijn volk is gegaan. Die het spoor voor ons trok, de weg voor ons baande. Hij heeft uw woord aan ons mensen volbracht en telkens weer wordt Hij ons brood voor onderweg; met zijn leven heeft Hij onze beker gevuld met leven, Hij, ons Paaslam, Hij die op de avond voor zijn overlevering het brood genomen heeft,

het dankgebed erover uitgesproken heeft  
en het gebroken heeft met de woorden:  
‘Dit is mijn lichaam, voor jullie gegeven,  
Doet dit, telkens weer, tot mijn gedachtenis!  
En ook heeft Hij na de maaltijd  
een beker genomen, haar gezegend en gezegd:  
‘Deze beker is het nieuwe verbond,  
gesloten in mijn bloed.  
Doet dit, telkens weer, tot mijn gedachtenis!

v. Zo vieren wij vanavond, hier en thuis, de Maaltijd van de Heer:

**a. Zijn leven en zijn dood gedenken wij,  
zijn opwekking ten leven belijden wij,  
zijn toekomst verwachten wij!**

v. Maranatha! Kom Heer, kom!

**a. Kom Heer, kom!**

v. Zo gedenken wij vanavond Jezus onze Heer, hier en thuis.

En wij bidden: geef ons het geloof, het vertrouwen,  
dat wat in vertrouwen wordt gezaaid, niet verloren gaat.  
Laat zijn weg en zijn leven vrucht dragen onder ons,  
honderd, ja duizendvoud!

En laat uw Geest, uw adem, ons tot leven wekken,  
ons herscheppen tot kinderen van uw Licht,  
die hooghouden de trouw en de compassie.

Dat wij Christus als onze Meester-in-het-dienen  
blijven gedenken in ons leven en in onze samenleving.

Laat komen, Heer, uw Rijk waar wij om bidden met de woorden:

**a. Onze Vader die in de hemelen zijt,  
uw naam worde geheiligd;  
uw Koninkrijk kome;  
uw wil geschiede,  
gelijk in de hemel alsook op aarde.  
Geef ons heden ons dagelijks brood;  
en vergeef ons onze schulden,  
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;  
en leid ons niet in verzoeking,  
maar verlos ons van den boze.  
Want van U is het Koninkrijk, de kracht  
en de heerlijkheid  
tot in eeuwigheid.**

**de gemeenschap van brood en wijn.**

*muziek: ‘Blijf bij mij’ (Liederen uit Taizé nr. 14’)*

**danklied:** 378 ‘Sterk, Heer, de handen tot uw dienst’ (MHZ III 2 10)

1. Sterk, Heer, de handen tot uw dienst, die heilig brood ontvingen,  
de lippen, aan uw kelk gezet, om van uw heil te zingen:
2. de oren open voor uw woord en doof voor vals gefluister,  
de ogen spiegels van uw licht dat doorbreekt in het duister;
3. de tong die proeven mocht van U vrij van bedrog en leugen,  
de mond geopend voor een lied om wat het hart verheugde;
4. de voeten die, op weg naar U, dit huis hebben betraden –  
dat zij van hier met lichte tred de weg gaan van uw vrede.
5. Sterk zo het hart dat voor U klopt met bloed, door U gegeven –  
uw lichaam dat ons lichaam voedt met uw verheerlijkt leven.

**DE OVERGANG NAAR DE GOEDE VRIJDAG**

**lezen:** Marcus 14:26 en 32-42

<sup>26</sup>Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg

<sup>32</sup>Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en hij zei tegen zijn leerlingen: ‘Blijven jullie hier zitten, terwijl ik ga bidden.’ <sup>33</sup>Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden <sup>34</sup>en zei tegen hen: ‘Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier waken.’

<sup>35</sup>Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat dit uur zo mogelijk aan hem voorbij mocht gaan. <sup>36</sup>Hij zei: ‘Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg. Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt.’

<sup>37</sup>Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: ‘Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken?’ <sup>38</sup>Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.’

<sup>39</sup>Weer ging hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. <sup>40</sup>Toen hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze hem moesten antwoorden.

<sup>41</sup>Toen hij voor de derde maal terugkwam, zei hij tegen hen: ‘Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is zover: het ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. <sup>42</sup>Sta op, laten we gaan; kijk, hij die me uitlevert, is al vlakbij.’

**zingen:** 253 'De zon daalt in de zee' (MHZ I 1 20)

*(ondertussen wordt de Tafel leeg gemaakt)*

1. De zon daalt in de zee.  
De duisternis valt in.  
Ik loof de goede God.  
Hij geeft mij dag en nacht:  
mijn taak bij dag, mijn droom bij nacht.
2. Laat dagen in de nacht,  
waar wanhoop heerst en dood,  
geloof en hoop op U:  
U hebt uw schepping lief,  
U hebt uw schepping innig lief.
3. Kom, nacht, en troost ons zacht.  
Kom, God, genees ons hart.  
Kom, leg uw hand op ons  
en heel zo elke wond.  
Heel, Vader, ook de diepste wond.

*(Wij verlaten in stilte de kerk)*

.....

### **Toelichting bij de inzameling van de gaven:**

De kerk als plek van hoop en herstel (Syrië)

Uitzichtloos en rampzalig is de situatie in Syrië. Steeds meer mensen in nood doen een beroep op kerken voor onderdak, voedsel en veiligheid. De zelf zwaar getroffen Syrische kerken bieden tussen de puinhopen hulp aan iedereen die bij hen aanklopt. Samen met uw kerk steunen we de kerken in Syrië, zodat zij moed houden om hun belangrijke werk te blijven doen. Zolang zij zich inzetten laten we hen niet met lege handen staan.

U kunt uw bijdrage geven via de app Appostel of middels deze link:  
<https://site.skgcollect.nl/292/pagina/5627/digitale-collecte.html>